

РЕШЕНИЕ

№ 4622

гр. София, 12.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, II КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 18.06.2021 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Маргарита Немска

ЧЛЕНОВЕ: Наташа Николова

Георги Бозуков

при участието на секретаря Милена Чунчева и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **3844** по описа за **2021** година докладвано от съдия Наташа Николова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба от ГД „Изпълнение на наказанията“ – [населено място] и по касационна жалба от Н. П. Р. срещу Решение № 3928 от 15.07.2020г., постановено по адм. дело № 5624/2018г. по описа на Административен съд София - град, I отделение, 57 – ми състав, с което ГД „Изпълнение на наказанията“ – [населено място] осъдена да заплати на Н. П. Р. сумата в размер на 3000лв. неимуществени вреди, ведно със законната лихва върху сумата, считано от завеждане на исковата молба до момента на изплащането ѝ, и отхвърлена исковата претенция в останалата и част до пълния размер на 11 984/единадесет хиляди деветстотин осемдесет и четири/лв.

В касационната жалба постъпила от ГД „Изпълнение на наказанията“ – [населено място] са въведени касационните основания по чл.209, т.3 АПК – неправилност на решението поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост, в частта, с която съдът е осъдил ГД „Изпълнение на наказанията“ – [населено място] да заплати на Н. П. Р. сумата в размер на 3000лв. неимуществени вреди, ведно със законната лихва върху сумата, считано от завеждане на исковата молба до момента на изплащането ѝ. Искането до

съда е за отмяна на решението в обжалваната част, и потвърждаване изцяло на решението в останалата му част, с която съдът е отхвърлил исковата претенция до размера от 11 984лв.

В касационната жалба постъпила от Н. П. Р. се излагат също касационните основания по чл.209, т.3 АПК, неправилност, поради нарушение на материалния закон и необоснованост, в частта относно размера на претендираните от касатора суми за неимуществени вреди.Иска се от съда да отмени решението в обжалваната част, с която е отхвърлена исковата претенция на Н. П. Р., в останалата и част до 11 984лв. и съдът уважи претенцията изцяло.

В съдебно заседание пред Административен съд София-град, касаторът и ответник по жалбата на Н. П. Р. – ГДИН, редовно призовани не се представляват. По делото са постъпили писмени бележки от процесуалния им представител – юрк. М., с изложено становище по същество на спора, като се претендира присъждане и на юрисконсултско възнаграждение.

В съдебно заседание пред Административен съд София-град, касаторът и ответник по жалбата на ГДИН - Н. П. Р. се явява лично.Поддържа жалбата си по изложените в нея съображения и иска от съда да я уважи.Поддържа и отговора си по жалбата на ГДИН.Възразява срещу искането за юрисконсултско възнаграждение.Подробни съображения излага и в постъпили по делото писмени бележки.

Участващият в производството по делото прокурор от Софийска градска прокуратура намира решението на първоинстанционния състав на АССГ за правилно, поради което предлага същото да бъде оставено в сила.

Съдът, като провери служебно на основание чл.218, ал.2 от АПК, съответствието на решението със съществените процесуални правила и материалния закон, намира за установено следното:

Касационните жалби са допустими.Подадени са в срока по чл.211 АПК от надлежни страни, в частите в които съдебният акт е неблагоприятен.

Производството пред АССГ е образувано по предявения от Н. П. Р. иск срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ [населено място], за присъждане на обезщетение за причинени неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания-стрес и безпокойство в размер на 11 984 лева, настъпили от незаконосъобразни действия на длъжностни лица при ответника, а именно незаконосъобразно е задържан в период от 10 / дни / в карцерно помещение.

Съдът е установил фактите за периода на исковата претенция.

Със Заповед №364 от 29.08.2016г. на Н. П. Р. е било наложено дисциплинарно наказание „изолиране в наказателна килия за срок от 10 дена“. Ищецът е подал жалба срещу така наложеното му дисциплинарно наказание. С нарочна молба от 31.08.2016г. поискал да му бъде издадем рег. № на жалбата като жалбата била входирана в регистъра на затвора. С Разпореждане по образувано НЧД №16650 по описа на СРС за

2016г., НО -134 ти състав е насрочено за разглеждане по реда на чл. 111 от ЗИНЗС в о.с.з. за 29.09.2016г. от 09:30 ч., за която са били уведомени ищеца и Началника на Затвора.С протоколно определение на СРС-НО, 134- ти състав от 11.10.2016г. в открито съдебно заседание съдът отменил Заповед 364/29.08.2016г. на изпълняващ функциите на затвора, с която на лишения от свобода Н. П. Р. е наложено наказание „Изолиране в наказателна килия“за срок от 10/десет/ денонощия.Установено е от приложеното по делото копие от „Книга за изолиране в наказателна килия и изолиране по чл. 120“ представена от затворническата администрация, че Н. П. Р. е постъпил в карцера на 15.09.2016г. в 17,30ч. и е бил освободен на 25.09.2016г., в 17,30ч., поради изтърпяване на наказанието.

За установяване на релевантните за спора факти съдът е събрал и гласни доказателства.По отношение на условията в карцера и за установяване на неимуществени вреди „болка и страдание“ са разпитани свидетелите Е. Д. М., С. А. Д., К. П. С..

При горната фактическа обстановка, съдът е приел исковата претенция за частично основателна и доказана, като е осъдил с оспореното решение ГД „Изпълнение на наказанията“ – [населено място] да заплати на Н. П. Р. сумата в размер на 3000лв. неимуществени вреди, ведно със законната лихва върху сумата, считано от завеждане на исковата молба до момента на изплащането ѝ, и отхвърлена исковата претенция в останалата и част до пълния размер на 11 984/единадесет хиляди деветстотин осемдесет и четири/лв.

Решението е правилно.

Материално-правна уредба на твърдяното право се съдържа в чл.284, ал.1 ЗИНЗС, който предвижда, че държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл.3. Разпоредбата на чл.3 поставя изисквания към условията, при които се поставят осъдените лица и установява забраната осъдените и задържаните под стража да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко и унижително отношение.

Основателността на предявения иск предполага установяване на наличие на следните материално-правни предпоставки: 1) акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл.3 от ЗИНЗС; 2) настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението, която се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл.284, ал.5 от ЗИНЗС и 3) причинна връзка между нарушението на чл.3 ЗИНЗС и настъпилия вредоносен резултат.

Деликтната отговорност на държавата не се презюмира от закона, поради което в тежест на ищеца /по аргумент от чл.154, ал.1 ГПК, вр. чл.144 АПК/ е да проведе главно и пълно доказване на осъществено нарушение на чл. 3 от страна на органите по чл.284, ал.1 ЗИНЗС. Доказването на настъпването на неимуществени вреди, за които нормата на чл.284, ал.5 ЗИНЗС е въвела оборима презумпция, не подлежи на главно

доказване от ищеца, а на оборване от ответника по пътя на обратното доказване, което също следва да бъде пълно. Тази оборима презумпция се простира и върху третия елемент на фактическия състав на деликтната отговорност – причинна връзка между нарушението на чл. 3 ЗИНЗС и настъпилия вредоносен резултат и това е така, доколкото нормата на чл.284, ал.5 ЗИНЗС изисква доказване единствено на нарушение на чл. 3 ЗИНЗС, за да се приеме настъпването на неимуществени вреди от това нарушение – „в случаите по ал.1 настъпването на имуществените вреди се предполага до доказване на противното“.

Настоящата инстанция споделя изводите на АССГ, 57-ми състав.Констатацията, че условията не отговарят на изискванията на чл. 3 от Конвенцията дава основание да се направи предположение, че са причинени неимуществени вреди на пострадалия.,, Въпреки че малтретиране, което постига този минимум, често включва действителна телесна повреда или силно физическо или психическо страдание, дори и при липса на такива, когато отношението унижава или принизява човек, показвайки липса на уважение или води до засягане на неговото човешко достойнство, или предизвиква чувство на страх, страдание или малоценност, което може да разбие моралната и физическата устойчивост на този човек, то също може да попадне в обхвата на забраната на чл. 3.Неизпращането на жалбата до съда, въпреки че изтърпяването на „карцера“ или наказателната килия е отложено заради здравословни проблеми, безспорно е причинило болка и страдание на пострадалия. Предвид дългата присъда за изтърпяване на л. [населено място], нищо не е налагало настаняването му в карцера в спешен порядък.Още повече, че ЗИНЗС предвижда в чл. 107. (1) (Доп. - ДВ, бр. 103 от 2012 г.) Изпълнението на наложеното дисциплинарно наказание може да бъде отложено условно за срок до три месеца, ако лишеният от свобода не е бил наказван дисциплинарно през последните 6 месеца по чл. 101, т. 7 и 8 и изпитателният срок по предходното наказание е изтекъл.(2) Ако в определения изпитателен срок наказаният извърши ново нарушение, той изтърпява отделно и отложеното наказание. В противен случай той се смята за ненаказван.Съответно чл. 108, ако по време на изтърпяване на наказанието лишеният от свобода покаже добро поведение, началникът на съответното място за лишаване от свобода може да го освободи от изтърпяване на остатъка от наложеното наказание.

За да попадне задържането специално под чл. 3 от Конвенцията, страданието и унижението трябва да надхвърлят неизбежния елемент на страдание и унижение, свързани със самото лишаване от свобода. В този случай властите трябва да гарантират, че едно лице е задържано при условия, съвместими с уважението към човешкото достойнство, че начинът и методът на изпълнение на наказанието лишаване от свобода или друг вид мярка за задържане не подлага човека на стрес или трудности с интензитет, надвишаващ неизбежната степен на страдание, присъща на задържането, и че предвид практическите изисквания на лишаването от свобода, здравето и благосъстоянието на този човек са гарантирани в достатъчна степен.

Освен размерът на наличното пространство, други аспекти на физическото състояние на задържане също са от значение за оценката на съответствие с чл. 3 от Конвенцията, които са били обсъдени и взети предвид при постановяване на решението на АССГ.Тези елементи включват по-специално достъп до упражнения на открито,

естествена светлина или въздух, наличие на вентилация, адекватност на отоплението, възможност за използване на тоалетната в уединение и съответствие с основни санитарни и хигиенни изисквания. По делото съдът от събраните доказателства, безспорно е установил, че условията в наказателната килия не съответстват на степен на страдание, която да е „неизбежна и присъща на задържането“. Правилен е и изводът за необосновано „предварителното изпълнение“ на наложената дисциплинарна мярка, което е причинило страдание, освен регламентирани в този закон случаи на употреба на сила, помощни средства или оръжие“. Като това не би било така, ако заповедта бе законосъобразна, съгласно СРС и би била приведена в изпълнение, след нейното обжалване и надлежно администриране и съдебно произнасяне. Правилно и обосновано е прието, че искът е доказан по основание, но прекомерен, като за съответно справедлив е уважен за сумата от 3000 /три хиляди/ лева, ведно със съответната лихва върху сумата, считано от завеждане на исковата молба до пълното изплащане на сумата.

В касационната жалба и писмените бележки касаторът Р. твърди, че решението е неправилно, в частта с която не е уважен пълният размер на заявената от него претенция, излагайки множество доводи, но следва да се има предвид, че предмет на разглежданата от първоинстанционния съд искова претенция по дело № 5624/2018г. са твърдени от Р. неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания-стрес и безпокойство, настъпили от незаконосъобразни действия на длъжностни лица при ответника, а именно незаконосъобразното му задържане за период от тези 10 /дни/ в карцерно помещение.

По изложените съображения, касационният състав намира, че не се установяват твърдените в жалбите нарушения на първоинстанционния съд, представляващи касационни основания за отмяна на решението по чл. 209, т. 3 от АПК, поради което и постановено решение, като законосъобразно, следва да бъде оставено в сила.

ГДИН [населено място] претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение. Настоящият касационен състав споделя довода на касатора Р. за недължимост на юрисконсултско възнаграждение, но не по изложените от него съображения. Искането на ГДИН за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение е неоснователно, тъй като производството по делото е водено по специалния по чл. 284 от ЗИНЗС ред, а в чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС не е предвидено заплащане на юрисконсултско възнаграждение. Разпоредбите на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 от ЗИНЗС, тълкувани в тяхната взаимовръзка, се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 ГПК, във връзка с чл. 144 АПК и чл. 143 АПК. Липсата на изрична уредба в ЗИНЗС, която да предвижда отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска, означава, че такова не се дължи. В този смисъл е напр. Решение № 475 от 13.01.2020 г. на ВАС по адм. д. № 3502/2019 г.

Предвид горното и на основание чл. 222, ал. 1 от АПК, вр.чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ и чл. 284 от ЗИНЗС, Административен съд София - град, II - ри касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 3928 от 15.07.2020г., постановено по адм. дело № 5624/2018г. по описа на Административен съд София - град, I отделение, 57 – ми състав.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.